

Regeling Examen Kalligrafie

Het examen wordt afgenomen onder toezicht van de Commissie Regeling Schrijfexamens(CRS), onderdeel van de Vereniging voor Handschriftontwikkeling VLSM.

Een kandidaat kan zich tot uiterlijk drie kalenderweken voor de geplande examendatum per mail inschrijven bij de secretaris van de CRS per mail: c.e.gorree@kpnplanet.nl t.n.v. Elly Gorree.

De kandidaat dient de volgende gegevens aan te leveren:

volledige naam, voornamen voluit en meisjesnaam (indien gehuwd), geboortedatum- en plaats, adres, postcode en woonplaats, telefoonnummer en e-mail-adres. Ook dient kandidaat een uittreksel (origineel exemplaar) uit het persoonsregister te zenden aan:

C.E. Gorree-Albers, Lokkertsemolenweg 92, 3194 WC Hoogvliet.

Het examengeld bedraagt € 75,-. De inschrijving voor het Kalligrafie-examen is definitief na ontvangst van het examengeld. Uiterlijk drie weken voor het examen dient het bedrag overgemaakt te zijn op rekeningnummer NL71 INGB 0006687862 ten name van de VLSM (Vereniging voor Handschriftontwikkeling) onder vermelding van "Kalligrafie-examen 2017".

Op de examendag zorgt de kandidaat zelf voor de benodigde materialen (papier en schrijfmaterialen, verf en inkt) en een lunchpakket. Het examen zal om 10.00 uur starten en de kandidaten dienen een kwartier voor aanvang aanwezig te zijn.

Exameneisen

Er worden vier opgaven uitgereikt, de kandidaat kan de volgorde van het maken van de opdrachten zelf bepalen. Tussendoor zal de kandidaat opgeroepen worden voor het (mondelijke) theoriegedeelte (30 min.) Totale duur examen 5 uren en 15 minuten.

Aanwijzingen: De kandidaat is vrij in de keuze van de schriftsoort maar moet in de vier opgaven laten zien dat hij/zij tenminste drie schriftsoorten beheerst.

Opgaven	Schrift- en papierkeuze is vrij
Korte tekst Schrijven van een gegeven tekst van ca. 50 lettertekens.	Als met de brede pen wordt geschreven: ca. 2 mm brede pen (richttijd 1 uur).
Initiaal Vervaardigen van een initiaal bij een korte, gegeven tekst.	De initiaal en de tekst dienen een harmonisch geheel te vormen. Kleurgebruik vrij (richttijd 45 min.)
Lange tekst Schrijven van een lange, gegeven tekst, waarin verschillende schriftsoorten en schriftgrootten kunnen worden toegepast (bijv. oorkonde, menukaart, gedicht of aankondiging enz.)	Het kleurgebruik en de lay-out moeten passen bij de gegeven tekst (richttijd 2,5 uur).
Groot schrift Schrijven van een opschrift. Eén woord van ca. 10 lettertekens.	De kandidaat dient naar eigen inzicht (met brede kwast, krijt, conte etc.) een schrift tot stand brengen met een x-hoogte van tenminste 8 cm. (richttijd 30 min.)

Theorie: (richttijd 30 minuten)

De kandidaat toont aan kennis te hebben van:

- Schriftgeschiedenis
- Materialen
- Heraldiek
- Kleuren
- Gereedschappen
- De organisatie en manier van werken bij een kalligrafische opdracht.

Daarbij dient de kandidaat bij dit onderdeel proeven van zijn/ haar eigen werk voor te leggen aan de examinerator.

Advies

Bestudeer minimaal twee boeken. Suggesties (zijn nog antiquarisch te verkrijgen):

- *Van beitel tot vulpen* door Donald Jackson
- *Over letters en schrift* door F. Van der Linden
- *Kalligrafie* door Evert van Dijk

Beoordeling

Bij de beoordeling van de werkstukken gelden de onderstaande aspecten.

Algemeen

Goed/voldoende

- Beheersing van minimaal drie schriftsoorten met correcte lettervormen
- Juiste penstand en juist materiaalgebruik
- Kleur afgestemd op de gegeven tekst
- Lay-out: goede plaatsing op papier, voldoende marges of juist gecentreerd, evenwichtig
- Goede kwaliteit papier

Onvoldoende

- Toepassen van verkeerde lettervormen in een bepaald schriftsoort
- Verkeerde of niet consequente penvoering
- Kleurgebruik niet passend bij de gegeven tekst
- Lay-out: te grote of te smalle interlinie, te weinig marges
- Slechte kwaliteit papier (uitvloeien, vlekken)

Specifiek bij:

Korte tekst:

Goed /voldoende

- goede lay-out en plaatsing op papier met een evenwichtig gebruik van ruimte en marges
- juiste penstand/hellingshoek van de letters bij de gekozen schriftsoort
- interlinie correct en een juiste letter- en woordspatiëring
- gebruik van twee verschillende penbreedtes
(bijv. naam kleiner geschreven met een smallere penbreedte)
- kleurgebruik passend bij de gegeven tekst in op elkaar afgestemde kleuren.

Initiaal:

Goed/voldoende

- Vorm initiaal afgestemd op de tekst, d.w.z. eigentijdse initiaal in combinatie met een modern ogend schrift, klassieke initiaal in combinatie met een klassiek schrift bijv. gotisch
- Kleurgebruik afgestemd op het woord en niet wegvallend door andere versiering
- Juiste plaatsing op het papier met voldoende marges
- Grootte van de overige letters moeten in verhouding staan en een prettig ogend geheel vormen met de initiaal
- Juiste toepassing gebruikte materialen

Lange tekst:**Goed/voldoende**

- Goede lay-out en plaatsing op het papier met evenwichtig gebruik van ruimte en marges
- Juiste penstand/hellingshoek van de letters bij de gekozen schriftsoort
- Correcte interlinie, letter- en woordspatiëring
- Schriftsoort afgestemd op de tekst
- Gebruik maken van verschillende penbreedtes
- Creatieve elementen toegepast en afgestemd op de tekst
- Goed en evenwichtig kleurgebruik afgestemd op de tekst

Groot schrift:**Goed/voldoende**

- x-hoogte minimaal 8 cm
- Correct materiaal gebruik, correcte lijnvoering, correcte verhouding van gebruikt materiaal t.o. x-hoogte
- Plaatsing op het papier met voldoende marges
- Kleur afgestemd op de tekst

Theorie:**Goed/voldoende**Kennis van de geschiedenis van het schrijven:

- De rode draad van het schrijven door de eeuwen heen
- Ontstaan en herkennen van diverse schriftsoorten bijv. spijkerschrift, hiërogliefen, Grieks, Romeins, unciaal, halfunciaal, Karolingisch, gotisch, humanistisch, barok, staand, lopend, Italic
- Begrippen als; ligatuur, incunabel, librije, scriptorium, rubricator

Kennis van de meest gebruikte materialen:

- Herkennen van diverse pensoorten en waarvoor deze worden gebruikt (redis-, spitse, band- en rietpen, ganzeveer) en het zelf maken van eigen schrijfgereedschappen
- Kennis van inkten, verven
- Kennis van papier
- Kennis van penselen, puntig, recht
- Kennis van potloden

Basiskennis van de heraldiek:

- Ontstaan ervan en hedendaags gebruik
- Kleuren en metalen
- Verdeling in vlakken
- Voornaamste verdelingen
- Waarom rechts/links verwisseld

Kennis van de kleurenleer:

- Bonte en niet bonte kleuren
- Kleurencirkel
- Grondkleuren, contrastkleuren
- Drieklank en vierklank
- Warme en koude kleuren
- Harmonische kleurencombinaties

Hoe wordt er gewerkt bij een opdracht

- Indeling, lay-out, marges, kleurgebruik, gebruik van materialen
- Welke keuzes zijn er gemaakt bij het vervaardigen van de aan de examinerator voorgelegde proeve van eigen werk.

Normen beoordeling

Geslaagd	Herexamen	Afgewezen
<p>Voor de vijf onderdelen: korte tekst, initiaal, lange tekst, groot schrift en theorie zijn minimaal 29 punten behaald.</p> <p>NB. Er mag maximaal twee maal een 5 op de lijst staan, een 4 telt voor twee maal een 5!</p>	<p>Mogelijk bij minimaal 27 punten voor de vijf onderdelen.</p> <p>Voor de onderdelen die onvoldoende zijn moet men opnieuw examen doen zodat het totaal aan cijfers voldoet aan de normen bij slagen.</p> <p>Een 7 of meer geeft één keer recht op vrijstelling, er mag dan geen 3 op de lijst staan</p>	<p>Bij 28 punten of minder en meer dan twee maal een 5 of een maal een 4</p>

Ceg 7/12/2016